

ชุดที่ 12

ข้อ 1.

บริษัท กขค.จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ

31 ธันวาคม

	<u>2524</u>	<u>2523</u>
เงินสด	26,040	22,000
เงินลงทุนชั่วคราว	6,000	6,000
ลูกหนี้ (สุทธิ)	53,000	51,000
สินค้า	146,000	144,000
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	6,000	6,000
โรงงานและเครื่องจักร (สุทธิ)	<u>73,000</u>	<u>61,000</u>
	<u>310,040</u>	<u>290,000</u>
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	16,000	17,000
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	5,000	4,000
เจ้าหนี้	32,000	24,000
ตัวจ่ายระยะสั้น	39,000	28,000
พันธบัตรดอกเบี้ย 5%	40,000	40,000
เงินทุน		
6% หุ้นบุริมสิทธิราคาตามมูลค่าหุ้นละ 100 บาท 160 หุ้น		
ราคา liquidating 102 บาท	16,000	16,000
หุ้นสามัญ ราคาตามมูลค่าหุ้นละ 10 บาท	20,000	20,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	10,000	10,000
สำรองเผื่อการเสียหายในอนาคต	2,000	2,000
กำไรสะสม	<u>130,040</u>	<u>129,000</u>
	<u>310,040</u>	<u>290,000</u>

บริษัท กขค.จำกัด
งบบัญชีกำไรขาดทุน
ประจำปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.2524

ขาย		500,000
ต้นทุนขาย		<u>400,000</u>
กำไรขั้นต้น		100,000
ค่าใช้จ่ายในการจำหน่าย	46,000	
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	20,000	
ค่าเสื่อมราคา	<u>10,000</u>	<u>76,000</u>
∴ กำไรจากการดำเนินการ		24,000
<u>หัก</u> ดอกเบี้ยจ่าย		<u>4,000</u>
∴ กำไรก่อนหักภาษีเงินได้		20,000
<u>หัก</u> ภาษีเงินได้ 50%		<u>10,000</u>
∴ กำไรสุทธิหลังหักภาษีเงินได้		10,000
<u>หัก</u> เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ		<u>960</u>
		9,040
<u>หัก</u> เงินปันผลหุ้นสามัญ		<u>8,000</u>
		1,040
<u>บวก</u> กำไรสะสมต้นปี		<u>129,000</u>
∴ กำไรสะสมปลายปี		<u>130,040</u>
<u>ให้</u> ราคาคลดลดหุ้นสามัญ 31 ธ.ค.24 หุ้นละ 12 บาท		
<u>ให้</u> จำนวนหาอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ในทัศนะของผู้ถือหุ้น		

ข้อ 2. (ก) บริษัท ก.จำกัด จัดตั้งขึ้นมาเมื่อต้นปี 2523 ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าทั่วไปเป็น 200 การก่อตั้งบริษัทนี้ บริษัทออกจำหน่ายหุ้นทุนเป็นเงิน 150,000 บาท เพื่อแลกกับเงินสด 50,000 บาท และที่ดิน 100,000 บาท ระหว่างปีบริษัทได้ขายที่ดินส่วนหนึ่งซึ่งมีราคาทุน 30,000 บาท ขายไปในราคา 50,000 บาท ขณะที่ดัชนีราคาสินค้าทั่วไปเป็น 300 สมมติว่าบริษัทยังไม่มีกิจกรรมอื่นใดนอกเหนือจากการขายที่ดินข้างต้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2523 ดัชนีราคาเป็น 400

ให้คำนวณหา

1. กำไรหรือขาดทุนจากการขายที่ดินหลังปรับปรุงด้วยระดับราคาปลายปี 23
  2. ผลกำไรขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคาสำหรับปี 2523
  3. งบดุล ณ 31 ธันวาคม 2523 หลังปรับปรุงด้วยระดับราคาปลายปี
  4. งบดุลเปรียบเทียบต้นปีและปลายปี 2523 หลังปรับปรุงด้วยระดับราคาปลายปี
-

- (ข) ดัชนีราคาสินค้าทั่วไป 31 ธันวาคม 2520 เป็น 150
ดัชนีราคาสินค้าทั่วไป 31 ธันวาคม 2523 เป็น 300

บริษัท สดสวย จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
ณ 31 ธันวาคม 2520 และ 2523

	<u>2520</u>	<u>2523</u>
<u>สินทรัพย์</u> :-		
เงินสด	60,000	80,000
ลูกหนี้	80,000	100,000
สินค้า	130,000	160,000
อาคารสุทธิ	90,000	80,000
ที่ดิน	<u>70,000</u>	<u>70,000</u>
รวมสินทรัพย์	<u>430,000</u>	<u>490,000</u>
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u> :-		
เจ้าหนี้	50,000	70,000
เจ้าหนี้จำนอง	<u>60,000</u>	<u>60,000</u>
รวมหนี้สิน	<u>110,000</u>	<u>130,000</u>
<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u> :		
หุ้นทุน	300,000	300,000
กำไรสะสม	<u>20,000</u>	<u>60,000</u>
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>320,000</u>	<u>360,000</u>
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>430,000</u>	<u>490,000</u>

จากข้อมูลข้างต้นให้เปรียบเทียบฐานะการเงินของสองปีข้างต้นแสดง ณ ระดับราคาปลายปี 2523

ข้อมูลเพิ่มเติม :-

1. สินค้าคงเหลือ ณ 31 ธ.ค.20 ซื้อมาเมื่อดัชนีราคาเป็น 120
สินค้าคงเหลือ ณ 31 ธ.ค.23 ซื้อมาเมื่อดัชนีราคาเป็น 200
2. ที่ดิน อาคาร และหุ้นทุนของบริษัทได้มาตั้งแต่เริ่มจัดตั้งบริษัท ขณะที่ดัชนีราคาเป็น

ข้อ 3.

บริษัท สินสยาม จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ 2523-2524

ยอดเปลี่ยนแปลงสุทธิ

	ล.น.	จ.น.
เงินทุนหมุนเวียน		18,400
เงินลงทุนระยะยาว		10,000
เครื่องจักรและเครื่องมือ	40,000	
เครื่องใช้สำนักงาน	1,200	
ยานพาหนะ	300	
โรงงาน	60,000	
ที่ดิน	-	-
นิมิตสิทธิ		1,500
เงินกองทุน-เงินสดขยายโรงงาน		65,000
ค่าใช้จ่ายในการเริ่มตั้งบริษัท		1,500
ส่วนลดมูลค่าพันธบัตร	2,700	
ค่าเสื่อมสะสม-โรงงาน		2,000
-เครื่องจักรและเครื่องมือ	1,000	
-เครื่องใช้สำนักงาน		1,400
-ยานพาหนะ		100
พันธบัตรเงินกู้ดอกเบี้ย 8%		50,000
เงินทุน-หุ้นสามัญ		90,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		4,150
เงินทุน-หุ้นบุริมสิทธิ	70,000	
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ	350	
สิทธิเกินการจองหุ้นสามัญ 100 หุ้นในราคาเท่ากับมูลค่า	4,150	
สำรองเงินกองทุน-ขยายโรงงาน	65,000	
กำไรสะสม		650
	<u>244,700</u>	<u>244,700</u>
ล.น.	บัญชีกำไรสะสม	
		จ.น.
เงินปันผล-เงินสด 5%	5,000	ยอดยกมา
-หุ้นสามัญ 50%	50,000	กำไรจากการขายเงินลงทุน
ขาดทุนจากการดำเนินงาน	12,000	กำไรจากการขายเงินลงทุน
ปรับปรุงค่าเสื่อมเครื่องใช้		โอนสำรองเงินกองทุน-ขยายโรงงาน
สำนักงานปีก่อน	400	
ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนยานพาหนะ	800	
ค่าใช้จ่ายเริ่มตั้งบริษัท	1,500	
ได้ก่อนหุ้นบุริมสิทธิ	650	
ยอดยกไป	<u>20,650</u>	
	<u>91,000</u>	<u>91,000</u>

รายละเอียดเพิ่มเติม

1. จำหน่ายเงินลงทุนระยะยาวราคาทุน 10,000 ได้ในราคา 16,000 บาท
- 2) ยานพาหนะเก่าราคาทุน 2,400 บาท ราคาตามบัญชี Book Value 1,400 บาท บริษัทผู้ขายตีราคา Trade in 600 บาท ยานพาหนะใหม่ราคา 2,700 บาท ส่วนที่ขาดชำระเป็นค้ำจ่ายระยะเวลา 1 เดือน
- 3) เครื่องจักร 1 เครื่อง ราคาทุน 5,000 บาท ได้ตัดค่าเสื่อมเต็มมูลค่าแล้ว ได้จำหน่ายออกจากบัญชี โดยไม่มีราคาซาก จ่ายเงินสด 8,000 บาท เป็นการซ่อมใหม่เครื่องจักรที่เหลืออยู่ และได้จ่ายเงินสดซื้อเครื่องจักรเพิ่มใหม่ 1 เครื่องราคา 45,000 บาท
- 4) ได้ตัดค่าเสื่อม - เครื่องจักรและเครื่องมือ 12,000 บาท
  - โรงงาน 2,000 บาท
  - เครื่องใช้สำนักงาน 1,000 บาท
  - ยานพาหนะ 1,100 บาท
  - ค่าสิ้นสุด - นิมิตสิทธิ 1,500 บาท
- 5) นำเงินกองทุน-เงินสดเพื่อขยายโรงงานไปก่อสร้างต่อเติมโรงงาน 60,000 บาท ที่เหลือ 5,000 บาท ส่งกลับคืนเป็นเงินสด
- 6) โอนปิดสำรองเงินกองทุนเพื่อขยายโรงงาน
- 7) ตัดค่าใช้จ่ายในการเริ่มตั้งบริษัท 1,500 บาท
- 8) จำหน่ายพันธบัตรราคาตามมูลค่า 50,000 ดอกเบี้ย 8% จำหน่ายในราคา 94 พันธบัตรมีอายุการไถ่ถอน 10 ปี
- 9) ไถ่ถอนหุ้นบุริมสิทธิทั้งสิ้นในราคา 71,000 บาท
- 10) ประกาศและจ่ายเงินปันผลเงินสด 5% และเงินปันผลเป็นหุ้น 50%
- 11) ผู้ถือสิทธิในการจองหุ้นสามัญ ได้นำสิทธิในการจองมาซื้อหุ้นสามัญ 400 หุ้น
- 12) ปรับปรุงแก้ไขค่าเสื่อมสะสมเครื่องใช้สำนักงานตัดค่าไปในปีก่อน 400 บาท

ให้ทำ

1. กระดาษทำการ
2. งบแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน

ข้อ 4. จากข้อมูลข้างล่างนี้ให้นักศึกษาจัดทำ

1. ตารางแสดงการเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้นรายแผนกของแต่ละปี และแสดงยอดรวมของการเปลี่ยนแปลงในอัตรากำไรขั้นต้นของธุรกิจ (ให้คิดเป็น % และทศนิยม 2 ตำแหน่ง)
2. แสดงการเปลี่ยนแปลงของยอดขายรายแผนกเป็นรายปี เป็นจำนวนเงินและเป็นเปอร์เซ็นต์

ต่อไปนี้เป็นข้อมูลบางส่วนของงบการเงินของบริษัท ไอคิว จำกัด

	<u>2523</u>	<u>2522</u>	<u>2521</u>
แผนก ก.			
ยอดขาย	200,000	100,000	80,000
ต้นทุนสินค้าที่ขาย	<u>134,000</u>	<u>70,000</u>	<u>60,000</u>
∴ กำไรขั้นต้น	<u>66,000</u>	<u>30,000</u>	<u>20,000</u>
แผนก ข.			
ยอดขาย	180,000	120,000	100,000
ต้นทุนสินค้าที่ขาย	<u>120,000</u>	<u>90,000</u>	<u>80,000</u>
∴ กำไรขั้นต้น	<u>60,000</u>	<u>30,000</u>	<u>20,000</u>
	<u>ยอดรวมแผนก ก.+ข.</u>		
	<u>2523</u>	<u>2522</u>	<u>2521</u>
ยอดขาย	380,000	220,000	180,000
ต้นทุนสินค้าที่ขาย	<u>254,000</u>	<u>160,000</u>	<u>140,000</u>
∴ กำไรขั้นต้น	<u>126,000</u>	<u>60,000</u>	<u>40,000</u>

เฉลยปัญหาทดสอบด้วยตนเอง
ชุดที่ 12

เฉลยข้อ 1. ผู้ถือหุ้นย่อมสนใจในความเจริญรุ่งเรืองของบริษัท อันจะนำมาซึ่งกำไรจะส่งผลไปยังผู้ถือหุ้นที่จะได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนในรูปของเงินปันผล และราคาตลาดของหุ้นที่สูงขึ้น ดังนั้นผู้ถือหุ้นจึงสนใจในอัตราส่วนดังนี้ คือ

$$\begin{aligned} (1) \text{ อัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สินทั้งสิ้น} &= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ทรัพย์สินทั้งสิ้นเฉลี่ย}} \\ &= \frac{24,000}{1/2 (290,000+310,040)} \\ &= 8\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (2) \text{ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นทั้งหมด} &= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย}} \\ &= \frac{10,000}{1/2 (178,040+177,000)} \\ &= 5.63\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (3) \text{ อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นสามัญ} &= \frac{\text{กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญเฉลี่ย}} \\ &= \frac{1}{2} (178,040+177,000) = 177,520 \\ \text{ส่วนของผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิเฉลี่ย} &= \frac{1}{2} (16,320+16,320) = 16,320 \\ &= \frac{10,000-960}{177,520-16,320} \\ &= 5.61\% \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (4) \text{ กำไรต่อหุ้นสามัญ} &= \frac{\text{กำไรส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญในท้องตลาด}} \\ &= \frac{100,000 - 960}{2,000} \\ &= 4.52 \quad \text{บาท ต่อหุ้น} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (5) \text{ เงินปันผลต่อหุ้นของผู้ถือหุ้นสามัญ} &= \frac{\text{เงินปันผลของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญในท้องตลาด}} \\ &= \frac{8,000}{2,000} \\ &= 4 \quad \text{บาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 (6) \text{ Pay out Ratio} &= \frac{\text{เงินปันผลหุ้นสามัญต่อหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้นสามัญ}} \\
 &= \frac{4}{4.52} \\
 &= 88.5\%
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 (7) \text{ Price-earning Ratio} &= \frac{\text{ราคาตลาดของหุ้นสามัญ}}{\text{รายได้ต่อหุ้น}} \\
 &= \frac{12}{4.52} \\
 &= 2.65
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 (8) \text{ Yield on Common Stock} &= \frac{\text{เงินปันผลต่อหุ้น}}{\text{ราคาตลาดของหุ้นสามัญ}} \\
 &= \frac{4}{12} \times 100 \\
 &= 33.33\%
 \end{aligned}$$

Book Value per share ของหุ้นสามัญ

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{ราคาตาม บ/ช ของหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}} \\
 &= \frac{178,040 - 16,320}{2,000} \\
 &= 80.86
 \end{aligned}$$

เฉลยข้อ 2. (ก)

(1) กำไรจากการขายที่ดินหลังปรับปรุงด้วยระดับราคาปลายปี 2523

	<u>ก่อนปรับ</u>	<u>ตัวคูณ</u>	<u>หลังปรับ</u>
ขายที่ดิน (ระหว่างปี)	50,000	400/300	66,666.66
ราคาทุน	<u>30,000</u>	400/200	<u>60,000.00</u>
กำไรจากการขายที่ดิน	<u>20,000</u>		<u>6,666.66</u>

กำไรจากการขายที่ดินหลังปรับปรุงด้วยระดับราคาปลายปี 2523 6,666.66 บาท

(2) ผลกำไรขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคาปี 2523

	<u>ก่อนปรับ</u>	<u>ตัวคูณ</u>	<u>หลังปรับ</u>
Net Monetary items ต้นปี	50,000	400/200	100,000.00
Net Monetary items เพิ่มขึ้นระหว่างปี	<u>50,000</u>	400/300	<u>66,666.66</u>
			166,666.66
Net Monetary items ปลายปี	<u>100,000</u>		<u>100,000.00</u>
ผลขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา			<u>66,666.66</u>

∴ ผลขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคาปี 2523 66,666.66 บาท

(3) งบดุล ณ 31 ธ.ค.23 หลังปรับปรุงด้วยระดับราคาปลายปี 2523

	<u>ก่อนปรับ</u>	<u>ตัวคูณ</u>	<u>หลังปรับ</u>
เงินสด	100,000		100,000
ที่ดิน	<u>70,000</u>	400/200	<u>140,000</u>
	<u>170,000</u>		<u>240,000</u>
หุ้นทุน	150,000	400/200	300,000
กำไรสะสม	20,000		6,666.66
ผลขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา			<u>(66,666.66)</u>
	<u>170,000</u>		<u>240,000.00</u>

(4) งบดุลเปรียบเทียบหลังปรับปรุงด้วยระดับราคาปลายปี 2523

เฉลยข้อ 2 ก.ต่อ

	ต้นปี				เพิ่ม (ลด)
	ก่อนปรับ	ตัวคูณ	หลังปรับ	สิ้นปีหลังปรับ	
เงินสด	50,000	400/200	100,000	100,000	-
ที่ดิน	100,000	400/200	200,000	140,000	(60,000)
	<u>150,000</u>		<u>300,000</u>	<u>240,000</u>	<u>(60,000)</u>
หุ้นทุน	150,000	400/200	300,000	300,000	-
กำไรสะสม				6,666.66	6,666.66
ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา				<u>(6,666.66)</u>	<u>(6,666.66)</u>
	<u>150,000</u>		<u>300,000</u>	<u>240,000</u>	<u>(60,000)</u>

เฉลยข้อ 2 ข. งบดุลเปรียบเทียบปลายปี 2520 และ 2523 หลังปรับปรุงให้อยู่ระดับราคาปลายปี

สินทรัพย์	ก่อนปรับ	ตัวคูณ	หลังปรับปรุง		เพิ่ม (ลด)
			อยู่ปลายปี 2523	ปลายปี 2523	
เงินสด	60,000	300/150	120,000	80,000	(40,000)
ลูกหนี้	80,000	300/150	160,000	100,000	(60,000)
สินค้า	130,000	300/120	325,000	240,000	(85,000)
อาคารสุทธิ	90,000	300/60	450,000	400,000	(50,000)
ที่ดิน	70,000	300/60	350,000	350,000	-
รวมสินทรัพย์	<u>430,000</u>		<u>1,405,000</u>	<u>1,170,000</u>	<u>(235,000)</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น :-					
เจ้าหนี้	50,000	300/150	100,000	70,000	(30,000)
เจ้าหนี้จำนอง	60,000	300/150	120,000	60,000	(60,000)
รวมหนี้สิน	<u>110,000</u>		<u>220,000</u>	<u>130,000</u>	<u>(90,000)</u>
ส่วนของผู้ถือหุ้น :-					
หุ้นทุน	300,000	300/60	1,500,000	1,500,000	-
กำไรสะสม	20,000		(315,000)	(460,000)	(145,000)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>320,000</u>		<u>1,185,000</u>	<u>1,040,000</u>	<u>(145,000)</u>
รวมหนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น	<u>430,000</u>		<u>1,405,000</u>	<u>1,170,000</u>	<u>(235,000)</u>

ของปลายปี 2523 ต้องแสดงถึงวิธีการทำเช่นเดียวกับปี 2520 นั่นคือแสดงถึงตัวคูณให้เห็นด้วย

* การคำนวณหากำไรสะสมหลังปรับหาได้จาก

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$$

บริษัท ดินสยาม จำกัด
 กระดาษทำการแสดงงบหลังที่มาและใช้ไปของเงินทุน
 สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2524

รายการ	ยอดเปลี่ยนแปลง		รายการปรับปรุง		เงินทุนใช้ไป		เงินทุนได้มา		
	เดบิต	เครดิต	เดบิต	เครดิต	จำนวนเงิน	คำอธิบาย	การดำเนินงาน	จากแหล่งอื่น ๆ	อธิบาย
เงินทุนหมุนเวียน		18,400							
เงินลงทุนระยะยาว		10,000	(2)	10,000					
เครื่องจักรและเครื่องมือ	40,00		(4)	5,000	45,000	ซื้อเครื่องจักร			
เครื่องใช้สำนักงาน	1,200				1,200	ซื้อเพิ่ม			
ยานพาหนะ	300			(3)	300				
โรงงาน	60,000			(7)	60,000				
นิติสิทธิ์		1,500					1,500		นิติสิทธิ์ที่ดิน บ/ช
เงินกองทุน เงินสดขายโรงงาน		60,000	(7)	60,000				5,000	เพื่อจากขายโรงงาน
ค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งบริษัท		1,500	(8)	1,500					
ส่วนลดมูลค่าหุ้นอับตรา	2,700			(9)	3,000			300	
ค่าเสื่อมราคาสะสม โรงงาน		2,000						2,000	
เครื่องจักรและเครื่องมือ	1,000			(5)	3,000				ค่าเสื่อมมา
				(4)	5,000			12,000	
เครื่องใช้สำนักงาน		1,400	(6)	400				1,000	
ยานพาหนะ		100		(3)	1,000			1,100	
พันธบัตรเงินกู้ดอกเบี้ย ๑๑		50,000	(9)	50,000					
เงินทุนหุ้นสามัญ		90,00	(12)	40,000					
			(11)	50,000					
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		4,150	(12)	4,150					
เงินทุนหุ้นบุริมสิทธิ์	70,000			(10)	70,000				
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบุริมสิทธิ์	350			(10)	350				
สิทธิการของหุ้นสามัญ 100 หุ้นในราคาเท่ากับมูลค่า	4,150			(12)	4,150				
ตัวอ่อนเงินกองทุน-ขายโรงงาน	65,000			(1)	65,000				
กำไรสะสม		650							
	244,700	244,700							
รายละเอียดกำไรสะสม									
กำไรจากการขายเงินลงทุน		6,000	(2)	6,000					
โอนสำรองเงินกองทุน-ขายโรงงาน		65,000	(1)	65,000					
เงินปันผล เงินสด	5,000				5,000	จ่ายปันผล			
หุ้นสามัญ	50,000			(11)	50,000				
ขาดทุนจากการดำเนินงาน	12,000						(12,000)		
ปรับปรุงค่าเสื่อมเครื่องใช้ปีก่อน	400			(6)	400				
ขาดทุนจากการแลกเปลี่ยนยานพาหนะ	800			(3)	800				
ค่าใช้จ่ายจัดตั้งบริษัท	1,500			(8)	1,500				
ได้ถอนหุ้นบุริมสิทธิ์	750			(10)	650				
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น	650								
	71,000	71,000							
เงินทุนได้มาจากการขายเงินลงทุน				(2)	16,000			(2)	16,000
เงินทุนใช้ไปในการแลกเปลี่ยนยานพาหนะ			(3)	2,100	2,100	แลกเปลี่ยนยานพาหนะ			
เงินทุนใช้ไปในการซ่อมเครื่องจักร			(5)	8,000	8,000	ซ่อมเครื่องจักร			
เงินทุนได้มาจากการจำหน่ายพันธบัตร				(9)	47,000			47,000	ขายพันธบัตร
เงินทุนใช้ไปในการได้ถอนหุ้นบุริมสิทธิ์			(10)	71,000	71,000	ได้ถอนหุ้นบุริมสิทธิ์			
เงินทุนได้มาจากการออกจำหน่ายหุ้นสามัญ			(12)	40,000				40,000	ออกหุ้นสามัญ
เงินทุนได้มาจากการดำเนินการรวมเงินทุนได้มาทั้งหมด							5,900	5,900	
รวมเงินทุนได้มาทั้งหมด								113,900	
รวมเงินทุนใช้ไปทั้งหมด					132,300				132,300
เงินทุนลดลงสุทธิ									18,400

ข้อ 1.

บริษัท วิชชดา จำกัด
 งบทดลองแสดงการเปลี่ยนแปลง
 ณ. 31 ธันวาคม 2527

	<u>ยอดเปลี่ยนแปลงสุทธิ</u>	
	<u>เดบิต</u> (บาท)	<u>เครดิต</u> (บาท)
เงินทุนหมุนเวียน	230,000	
<u>เงินลงทุนหุ้นสามัญ :-</u>		
บริษัทอยู่เจริญ จำกัด		78,000
บริษัทเสริมจิต จำกัด	222,600	
นิมิตรสิทธิ	14,000	
เครื่องจักร	118,000	
ค่าเสื่อมราคาสะสมเครื่องจักร		68,000
หุ้นบริมสิทธิ		14,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นบริมสิทธิ		7,000
หุ้นสามัญ		104,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		20,800
สำรองเพื่อเหตุฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้น		170,000
กำไรสะสม	122,800	
	584,600	584,600

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดเพิ่มเติมใช้ในการวิเคราะห์

- (1) ยอดกำไรสุทธิจากการดำเนินงาน 750,400 บาท นั้นเป็นกำไรสุทธิของกิจการค้าก่อนหักผลขาดทุนจากการ Trade-in เครื่องจักรเก่าไปแลกเครื่องจักรใหม่ 2,400 บาท และก่อนหักผลขาดทุนจากการขายเงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัทอยู่เจริญ จำกัด 26,000 บาท
- (2) เงินลงทุนหุ้นสามัญบริษัทอยู่เจริญ จำกัด ขายได้เป็นจำนวนเงิน 52,000 บาท และกิจการค้ายังได้จัดซื้อเงินลงทุนหุ้นสามัญ บริษัทเสริมจิต จำกัด ซึ่งมีมูลค่าทั้งสิ้น 100,000 บาท (ราคา par หุ้นละ 100 บาท) โดยการจ่ายชำระเงินลงทุนหุ้นสามัญบริษัทเสริมจิต จำกัด ในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ
  - จ่ายเป็นตัวจ่ายระยะสั้น 72,000 บาท
  - จ่ายเป็นเงินสด 72,000 บาท

- จ่ายเป็นหุ้นบริมสิทธิ 700 หุ้นมูลค่าหุ้นละ 20 บาท ซึ่งขณะนั้นมีราคาตลาดหุ้นละ 30 บาท
  - และจ่ายเป็นหุ้นสามัญ 4,800 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท ซึ่งขณะนั้นราคาตลาดหุ้นละ 12 บาท
- (3) ผู้บริหารของบริษัทตกลงตั้งสำรองเผื่อเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นทั้งสิ้น 170,000 บาท บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลเป็นหุ้นสามัญในอัตรา 4% ในขณะที่หุ้นสามัญของบริษัทอยู่ในมือบุคคลภายนอกก่อนจ่าย 140,000 หุ้น ราคาตลาดหุ้นสามัญขณะนั้นหุ้นละ 12 บาท
- (4) บริษัทประกาศจ่ายเงินปันผลเป็นหุ้นสามัญในอัตรา 4% ในขณะที่หุ้นสามัญของบริษัทอยู่ในมือบุคคลภายนอกก่อนจ่าย 140,000 หุ้น ราคาตลาดหุ้นสามัญขณะนั้นหุ้นละ 12 บาท
- (5) บริษัทได้ประกาศจ่ายเงินปันผลเป็นรูปเงินสดให้แก่- หุ้นบริมสิทธิ 72,000 บาท และให้หุ้นสามัญ 290,000 บาท
- (6) บริษัทวิซซาดา จำกัด ได้จ่ายค่าซ่อมแซมเครื่องจักร 30,000 บาท โดยการ
     เดบิต บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสมเครื่องจักร 30,000
     เครดิต เงินสด 30,000
- (7) บริษัทวิซซาดา จำกัด ได้จ่ายเงินสดซื้อนิมิตรสิทธิ 20,000 บาท และในระหว่างปีได้ตัดมูลค่าสูญสิ้นของนิมิตรสิทธิ 6,000 บาท
- (8) บริษัทวิซซาดา จำกัด ได้ซื้อเครื่องจักรใหม่ 162,000 บาท โดยการนำเอาเครื่องจักรเก่าราคาตามบัญชี (Book Value) 8,800 บาท ซึ่ง ณ วันแลกเปลี่ยนเครื่องจักรเก่ามีค่าเสื่อมราคาสะสม 35,200 บาท โดยบริษัทที่รับแลกเปลี่ยนได้ทำการตีราคา Trade-in ให้เครื่องจักรเก่าในราคา 6,400 บาท สำหรับยอดที่เหลือบริษัทวิซซาดา จำกัด ชำระเป็นเงินสดให้อีก 155,600 บาท

- ให้ทำ**
1. กระดาษทำการแสดงแหล่งที่มาและใช้ไปซึ่งทุนทรัพย์ สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 2527
  2. ให้จัดทำงบแสดงแหล่งที่มา และใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค. 27

ข้อ 2

บริษัท สุริยา จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
สำหรับงวดปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2526 และ 2527

	<u>2527</u>	<u>2526</u>	เพิ่ม (ลด)
ขาย	500,000	400,000	100,000
ต้นทุนขาย	<u>320,000</u>	<u>240,000</u>	<u>80,000</u>
กำไรขั้นต้น	<u>180,000</u>	<u>160,000</u>	<u>20,000</u>
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน :-			
ค่าโฆษณา	4,000	4,800	(800)
เงินเดือนและค่านายหน้า	80,000	64,000	16,000
ค่าขนส่ง	4,000	2,000	2,000
ค่าใช้จ่ายในการขายอื่น ๆ	5,000	3,000	2,000
วัสดุสำนักงาน	1,800	1,000	800
เงินเดือนสำนักงาน	60,000	60,000	—
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>6,000</u>	<u>4,000</u>	<u>2,000</u>
รวม	<u>160,800</u>	<u>138,800</u>	<u>22,000</u>
∴ กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	19,200	21,200	(2,000)
รายได้อื่น ๆ สุทธิ	<u>2,000</u>	<u>1,200</u>	<u>800</u>
∴ กำไรสุทธิสำหรับปี	<u>21,200</u>	<u>22,400</u>	<u>(1,200)</u>

ให้ทำ 1. ถ้าหากในปี 2527 ปริมาณขายเพิ่มขึ้น 10% แล้ว ให้คำนวณหาเปอร์เซ็นต์ของการเปลี่ยนแปลงใน

1.1 ราคาขาย

1.2 ต้นทุนขาย

2. ให้จัดทำบัญชีแสดงถึงสาเหตุที่ทำให้กำไรสุทธิปี 2527 ลดลง